

Domáci glasovi

Stev.14.

Lienz, 16.novembra 1945.

Leto 1.

Our thanks to the English authorities and to U.N.R.R.A.

Today the Slovene students, members of D.P Camps at Lienz, Spittal and Kellerberg, left their camps to continue their studies on the University at Graz. It means for them and for all Slovenes very much.

This was made possible by the kind support of different English authorities and of U.N.R.R.A who will run the students camp at Graz.

We appreciate deeply the helpfulness of the English M.G.'s. at Klagenfurt and Graz and we thank especially to Col. Hall of the M.G. Klagenfurt, to Major Richards, Commandant of the D.P. Camp Peggez. Lienz, to all other Commandants of D.P. Camps, to Mr.Cornwall of U.N.R.R.A., to Miss Couper of the B.R.C., Graz, and for everykind of help given by the members of the F.A.U.

The Slovenes will never forget anyone who has given them help and assistance in the time of their distress.

Velika usluga

Danes je slovenska begunska akademska mladina s Tirolske in Koroške odpovala v Gradec, da bo tam nadaljevala vseučiliške študije. Iz Lienza jih je odšlo 49, iz Spittala 23, iz Kellerberga 13 in iz Judenburga 2.

Že v rednih razmerah stavi vsak narod svoje največje upe v akademsko mladino, ker iz nje bodo izšli bodoči narodni voditelji in javni delavci. S še vse večjim upanjem pa gleda naš zdecimirani narod na redke fante in dekleta, ki so se srečno rešili iz vojne vihre in odhajajo, da se zopet v miru lotijo znanstvenega študija ter tako pripravljajo na bodoči poklic in delo za narod.

Da je slovenski akademski mladini omogočen redni študij na

vseučilišču, gre zahvala raznim angleškim oblastem in UNRRI, ki bo akademsko taborišče v Gradcu vodila. Predvsem moramo biti hvaležni brit. vojaškima vladama v Celovcu in Gradcu, zlasti še polkovniku Hallu pri celovski vojaški vladi, poveljniku lienskega begunskega taborišča majorju Richardsu, vsem poveljnikom drugih begunskih taborišč, g. Cornwalldu pri UNRRI, gđc. Couper pri brit. Rdečem križu v Gradcu in vsem članom organizacije F.A.U., sodelavcem pri Rdečem križu, za vso njih požrtvovalno pomoč.

Slovenci ne bomo pomoči, ki jo v stiski, ki nas je zadela, prejemamo, nikoli pozabili.

Prijazen glas

Salzburger Nachrichten so objavile pred enim tednom tale značilen članek:

"Zdi se, da smo izgubili tisto vljudnost in prijaznost, ki jo je včasih vsak Avstrijec kazal napram tujcem, ki so potovali skozi našo deželo. V nekaterih krajih lahko govorimo naravnost o sovražnem razpoloženju proti tujcem. Danes objavljamo na drugem mestu pismo, ki je najbolj značilno izmed vseh. Neki tujec se v njem bridko pritožuje o doživetih krivicah in tudi ne šteje s hudimi očitki. Prav gotovo se bo oglasilo nešteto čitateljev, ki bodo strastno ugovarjali, češ, od 1.1934 se je položaj temeljito spremenil. Tujci, ki so včasih kot turisti prinašali denar v deželo, so danes - lepo povedano - prisilni gostje, ki nam še tisto malo, kar imamo, pomagajo snesti. Ne smemo tudi zamolčati, da se dnevno dogajajo ropanja, posebno na podeželju, čigar povzročitelji so inozemci. Kmečko prebivalstvo je brez moči in tudi avstrijska policija je še prešibka. Nič čudno potem, če so ti kmetje polni mržnje do tujcev in če ta mržnja preide še na njihove sosede, ki jih lahko vsak čas kaj takega zadene.

Vse to je razumljivo, vendar pa moram na nekaj opozoriti. Vedno je treba postopati pravično. Pomisliti moramo, da tujci in preseljenci, ki so danes še v Avstriji, nikakor niso prostovoljno prispeli, temveč, da so jih k temu prisilili Hitlerjevi biriči. Dejstvo je tudi, da niso vsi nevarni elementi, je pač tako kot povsod, gotov del - včasih zelo majhen - zagreši sramotne stvari, zaradi katerih potem najbolj trpijo dostojni ljudje, katere pa z onimi vred mečejo v en koš. Ti ljudje, ki se v različnih narodnih odborih z vso silo borijo proti zločinskemu elementu svoje narodnosti, zaslužijo vso čast in podporo.

Dejstvo je tudi, da so pod Hitlerjem zelo radi pošiljali vse slabe in kriminalne elemente v Avstrijo. Treba je tudi ugotoviti, da je danes večina najnevarnejših preseljencev že poslana nazaj v domovino. To tudi ni majhna zasluga neutrudnega dela narodnih odborov. Kar je danes pri nas še Poljakov, Jugoslovanov, Francozov, Madžarov in drugih narodnosti, - ne pozabite Dunajčanov - so to večinoma izbrazeni ljudje, ali pa visoko kvalificirani delavci, ki jih nikakor ne smemo zamenjati s kriminalnimi tipi. Nasprotno, ti ljudje lahko postanejo jutri prijatelji Avstrije. Ne pozabimo, da ne bo ostalo vedno tako, kot je danes; da bomo v bližnji bodočnosti prav veseli, če bo Avstrija spet po-

stala tujsko-prometno središče in da bi bojkot naši deželi utegnil biti hud gospodarski udarec.

Diplomatska delavnost Italije

Iz Washingtona poročajo, da je zunanji minister Byrnes objavil besedilo pisem, ki sta si jih izmenjala z italijanskim zunanjim ministrom De Gasperijem ter pisem, izmenjanih med predsednikom Trumanom z italijanskim min.predsednikom Parrijem.

Iz pisem se doznavajo, da je Italija pristala že pred sestankom zun.ministrov v Londonu na predajo nekaterih področij Jugoslaviji in na povračilo Dodekaneških otokov Grčiji. Vseeno pa je italijanska vlada zaprosila Združene države, naj jo podpro v njeni prošnji, da bi mogla Italija obdržati oblast nad Libijo in Eritrejo in da bi ostala njena severna meja na črti Brenner.

Parrijevo pismo predsedniku Trumanu prikazuje položaj Italije le v glavnem, medtem ko se spušča De Gasperijeva poslanica v podrobnosti o glavnih teritorialnih vprašanjih, kakor: italijansko-jugoslovanska meja, italijansko-francoska meja, posest Egejskih otokov in italijanske kolonije. Obe pismi sta bili napisani 22.avgusta pred otvoritvijo londonskega sestanka, na katerem so pripravili končno mirovno pogodbo z Italijo.

Konec sestanka (nakaterem ni bil sklenjen nikak sporazum) je pustil vprašanje končnega miru z Italijo odprto.

Glavne točke italijanskega položaja, kakor jih je začrtal v svojem pismu De Gasperi, so:

Jugoslavija ima pravico na "nekatero izpremembo" sedanje meje, Italija pa pristaja na "hudo izgubo" Reke in Zadra; Italija bi bila pripravljena, da bi dala tržaškemu pristanišču mednarodno pravico. Italija zahteva, da poteka njena severna meja po Brennerju. Italija in Francija moreta rešiti svoje spore "direktno in na prijateljski način". Italija pripoznava, da mora dobiti Grčija "kot odškodnino in v znak prijateljstva" Dodekaneške otoke. Italija je sporazumna na vzpostavitev strateških področij, pomorskih in letalskih oporišč v odseku Tobruka in Marmarike. Najvažnejše je obdržanje italijanske oblasti nad Eritrejo, Italija pa bi pristala na zahtevo Etiopije po svobodnem dohodu do morja.

Byrnes je odgovoril 4.septembra in je dejal, da je De Gasperijev natančni opis z italijanskega stališča zelo potreben in da bo predmet skrbnega proučevanja. Zagotovil je De Gasperiju, da so hotele Združene države dati Italiji v povojnem svetu mesto, ki ji gre kot resničen faktor miru in napredka v Evropi.

Dalje je izjavil, da bi moral biti mirovni postopek z Italijo, tak, da bi dovoljeval italijanskemu narodu nadaljevati narodno in mednarodno obnovo.

Parri se je v svojem pismu predsedniku Trumanu izrazil takole: "Globoko sem prepričan, da nas boste v tem težkem trenutku podprli z vso težo vaše oblasti".

Predsednik je odgovoril 20.septembra s kratkim pismom in pravi, da zaupa, da bodo zavezniki zaključili mirovno pogodbo, ki bo "naudila Italiji obnovo njene politične in gospodarske strukture in da bo prevzela v zvezi narodov tisto mesto, ki ga kakovost njenega naroda in naši skupni interesi zahtevajo".

TURČIJA ZAHTEVA ULTIMATUM?
Moskovski radio javlja, da v sluhaju, če bi Združene države uporabile atomsko bombo kot sredstvo

vplivanja na zunanjo politiko, to dejstvo ne bi moglo služiti trajnemu miru. - Ruski komentator zatrjuje, da je turški min.

predsednik izjavil novinarjem, da Združene države ne bodo opustile ugodne prilike in bodo izkoristile prednost v času dokler še čuvajo tajnost atomske bombe. - Isti komentator je nadaljeval: "Turčija zahteva od Anglo-Saksoncev, da pošlje Bolgariji, Rumuniji in Jugoslaviji ultimatum, združen z grožnjo uporabe atomske bombe". - "S tako politiko se ne dela za trajni mir." - (Daily Telegraph 30. okt.)

NOVO PREDSEDNIŠTVO VRHOVNEGA SOVJETA V SSSR. - Radijska postaja Moskva je sporočila izid volitev za novo predsedništvo Vrhovnega Sovjeta SSSR, ki je sestavljen sledeče: Stalin, Molotov, Kalinin, Vorošilov, Kaganovič (podpredsednik Vrhovnega Sveta), Mikojan (komisar za zunanjo trgovino), general Gehanov (predsednik zavezniške nadzorstvene komisije za Finsko), Malenkov (tajnik osrednje komunistične stranke).

RUSIJA SE PRIPRAVLJA NA DOLGO ZASEDBO! - Kakor javlja dopisnik neke ameriške agencije, ki je potoval skozi Poljsko, je opaziti močne znake za to, da se Rusi pripravljajo na dogotrajno zasedbo na zapadu. Vsi prometni znaki so samo v ruskem jeziku. Na vlakih, ki vozijo proti zapadu, pa je opaziti mnogo ruskih tankov in težkih strojníc.

NACISTIČNI NADOMESTEK ZA VERO. Podpredsednik Georgetownske univerze dr. Edmund Walsh je izjavil, da je razvidno iz dokumentov, da so nacisti nameravali ustvariti "nadomestek" za vero, v katerem bi Hitler igral vlogo boga. Namesto z vodo bi krščevali s krvjo in prisegali bi na knjigo, "Mein Kampf". Dr. Walsh, je dejal, da bi zmaga Nemčije povzročila neposredno uvedbo tega strahotnega oboževanja kot nadomestek za katoliško, protestantsko in judovsko vero.

JAKSETICH OPROŠČEN. - Giorgia Jakseticha, ravnatelja tržaške

ga komunističnega dnevnika "Il lavoratore", ki ga je avgusta vrhovno sodišče Zavezniške vojaške uprave obsodilo na 18 mesecev zapora zaradi nezakonite posesti orožja, so 8. t.m. spustili iz zapora. Njegovo pomilostitev je podpisal višji častnik za civilno zadeve pri Vrhovnem poveljstvu sredozemskega področja. - Septembra je bila zadeva komunističnega voditelja predložena v revizijo pri Vrhovnem zavezniškem poveljstvu in priziv proti sodbi, kateremu so dodali prošnjo za pomilostitev, ki jo je podpisalo več znanih časnikarjev, je bil odklonjen. Kakor so danes sporočili, je bil Jaksetich pri nadaljni reviziji popolnoma oproščen. Dvakrat v času njegovega zapora v Trstu so Jaksetichu dali na častno besedo 10 dni svobode, da je mogel obiskati svojega edinega sina, ki je bil resno bolan v sanatoriju blizu Ljubljane, ko je bil izpuščen iz koncentracijskega taborišča v Dachau. V času zapora so ga tudi prosili naj sprejme imenovanje za zastopnika Julijske krajine v narodni konzultu v Rimu. Jaksetich je to odklonil. Ko je bil v zaporu, so ga tudi izvolili za častnega predsednika milanskega kongresa komunistične zveze.

SKUPINA NEMŠKIH ZNANSTVENIKOV NA POTI V AMERIKO. - Dopisnik New York Herald Tribune poroča, da je bilo 8. t.m. v vojaškem področju Le Havrea 90 nemških znanstvenikov, ki so čakali, da se bodo ukrcali za Združene države. Ameriški častniki, ki jih spremljajo, nočejo povedati pravega vzroka njih poslanstva. - Dopisnik dodaja, da ta skupina ni del 1200 nemških znanstvenikov, ki so se pred kratkim ponudili, da bodo v Združenih državah nadaljevali študij nekaterih nemških vojnih tajnosti. Ta skupina znanstvenikov potuje v civilu in ne kot vojni ujetniki.

SIRITE POVSOD IN BERITE
DOMAČE GLASOVE.